

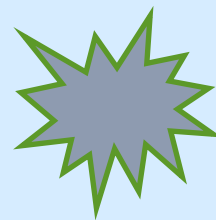

**Тема: Збереження лікарської
таємниці та інформування
пацієнта.**

План.

-
- **1.Збереження лікарської таємниці - обов'язок медпрацівника.**
-
- **2.Зміст лікарської таємниці.**
-
- **3.Тактика медичного працівника щодо збереження лікарської таємниці**
-
- **4.Особливі підстави для інформування.**

- **19 ст. – Збереження лікарської таємниці набуло силу закону.**
-
- **Розголошення тягло за собою:**
- тюремне ув'язнення;
- штраф;
- позбавлення звання медика.

- Поняття “**лікарської таємниці**” – найважливіше поняття медичної деонтології.
- Специфічність лікарської таємниці полягає в тому, що вона є юридично охоронювальною, а її розголошення тягне за собою певний вид юридичної відповідальності (цивільно-правову, дисциплінарну або кримінальну).
- **Обов’язок медичного працівника** - збереження лікарської таємниці (на підставі основного права людини на інтимність і взаємодовіру)

- **Медична інформація** - відомості про факт звернення за медичною консультацією / допомогою, стан здоров'я пацієнта і медичну допомогу, що надається йому, включаючи дані про наявність захворювання, його діагноз, наступний прогноз, способи діагностики, лікування і профілактики, ризики, пов'язані з медичним втручанням, інші дані медичного характеру.

7. ОСНОВНИХ ФАКТОРІВ, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ СУТТЄВЕ ЗНАЧЕННЯ КОНФІДЕНЦІЙНОСТІ В

БАГАТЬОХ СФЕРАХ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ОСОБЛИВО В МЕДИЦИНІ.

- 1. **Конфіденційність** у стосунках між професіоналом і пацієнтом , як недоторканність приватного життя. (стимулює пацієнта до відвертості).
- 2. Правило конфіденційності є умовою захисту соціального статусу пацієнта
- 3. Правило конфіденційності захищає економічні інтереси пацієнта , соціальні й політичні можливості, негативно вплинути на її підприємницьку діяльність, просування по службі тощо.
- 4. **Стимулює пацієнта до відвертості**
- 5. . Від здатності лікарів забезпечувати конфіденційність інформації про своїх пацієнтів залежить їх популярність, престиж
- 6. Ефективно реалізуючи вимогу конфіденційності, медпрацівники забезпечують довіру в стосунках з пацієнтами, яка за своєю сутністю є значно важливішою, ніж відвертість.
- 7. Конфіденційність має суттєве значення і для реалізації права пацієнта на автономію, ефективний контроль за подіями свого життя

- Розголошення медичної інформації робить людину щодо цього вразливою й залежною.

Дотримання правила конфіденційності нерідко викликає труднощі. Крім ситуацій, пов'язаних із загрозою поширення інфекційних захворювань, масових отруєнь, уражень, вони виявляються і тоді, коли медична інформація про пацієнта стосується життєво важливих інтересів третіх осіб (родичів, співробітників); при генетичному тестуванні індивіда; за наявності загрози здоров'ю, життю інших людей від замовчування лікарем інформації про пацієнта; коли в лікувальному закладі з пацієнтом працюють десятки медпрацівників; коли інформують родичів невиліковно хворого про стан його здоров'я, намагаючись приховати цю інформацію від нього.

Особи, що мають або можуть мати доступ до медичної інформації:

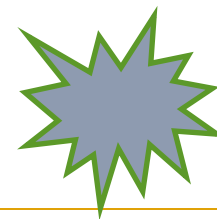
- медичні працівники (лікарі, медичні сестри, консультанти тощо);
- законні представники (батьки, діти, адвокат тощо);
- довірені особи (наприклад, друзі);
- співробітники правоохоронних органів (слідчий, прокурор, суддя тощо);
- співробітники соціальних служб (наприклад, захисту прав дитини тощо);
- особистий психолог;
- працівники засобів масової інформації (журналісти) тощо.
-

Лікарська таємниця: категорії інформації про пацієнта

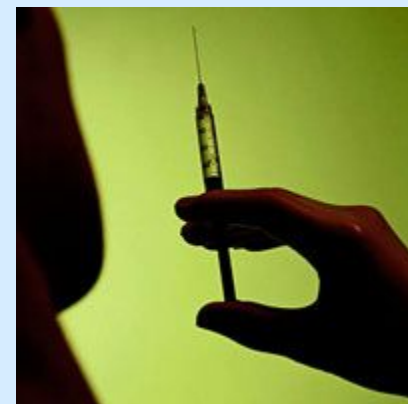
- Аналізуючи Національне законодавство: ЦК (ст. 285, 286) та Основи законодавства України про охорону здоров'я (ст. 39, 40), - можна виділити **категорії інформації про пацієнта**, які складають лікарську таємницю.
- А саме:
 - • факт та привід звернення за медичною допомогою;
 - • стан здоров'я та захворювання пацієнта;
 - • факт медичного огляду та його результати;
 - • інтимне та сімейне життя пацієнта;
 - • інші відомості, які отримані під час обстеження та лікування.

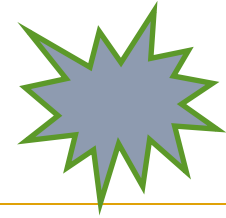
Лікарська таємниця

- **Лікарська таємниця** включає в себе 3 види відомостей:

- хвороба;**
- інтимна сфера;**
- сімейне життя.**

- Лікарська таємниця:
- відомості, отримані від хворого чи його близьких;
- результати обстеження пацієнта;
- дані про діагноз;
- лікування;
- прогноз

КЛЯТВА ГИППОКРАТА

КЛЯНУСЬ ...СЧИТАТЬ НАУЧИВШЕГО МЕНЯ ВРАЧЕБНОМУ
ИСКУССТВУ НАРАВНЕ С МОИМИ РОДИТЕЛЯМИ...
Я НЕ ДАМ НИКОМУ ПРОСИМОГО У МЕНЯ СМЕРТЕЛЬНОГО
СРЕДСТВА И НЕ ПОКАЖУ ПУТИ ДЛЯ ПОДОБНОГО ЗАМЫСЛА...
В КАКОЙ БЫ ДОМ Я НИ ВОШЕЛ, Я ВОЙДУ
ТУДА ДЛЯ ПОЛЬЗЫ БОЛЬНОГО...
ЧТО БЫ ПРИ ЛЕЧЕНИИ Я НИ УВИДЕЛ ИЛИ
НЕ УСЛЫШАЛ КАСАТЕЛЬНО ЖИЗНИ ЛЮДСКОЙ...,
Я УМОЛЧУ О ТОМ, СЧИТАЯ ПОДОБНЫЕ ВЕЩИ ТАЙНОЙ.
МНЕ, НЕРУШИМО ВЫПОЛНЯЮЩЕМУ КЛЯТВУ,
ДА БУДЕТ ДАНО СЧАСТИЕ В ЖИЗНИ И В ИСКУССТВЕ
И СЛАВА ВСЕХ ЛЮДЕЙ НА ВЕЧНЫЕ ВРЕМЕНА;
ПРЕСТУПАЮЩЕМУ ЖЕ И ДАЮЩЕМУ ЛОЖНУЮ КЛЯТВУ
ДА БУДЕТ ОБРАТНОЕ ЭТОМУ.

КЛЯТВА ГИППОКРАТА

Клянусь Аполлоном, врачом Асклепием, Гигиеей и Панаксеей и всеми богами и богинями, беря их в свидетели, исполнять честно, соответственно моим силам и моему разумению, следующую присягу и письменное обязательство: считать научившего меня врачебному искусству наравне с родителями, делиться с ним своими достатками и в случае надобности помогать ему в его нуждах; его потомство считать своими братьями, и это искусство, если они захотят его изучать, преподавать им безвозмездно и без всякого договора. Наставления, устные уроки и все остальное в учении сообщать своим сыновьям, сыновьям своего учителя и ученикам, связанным обязательством и клятвой по закону медицинскому.

Я направляю режим больных к их выгоде сообразно с моими силами и разумением, воздерживаясь от причинения всякого вреда и несправедливости.

Я не дам никому просимого у меня смертельного средства и не покажу пути для подобного замысла: точно так же я не вручу никакой женщине абортивного кесария, чисто и непорочно буду я проводить свою жизнь и свое искусство, я ни в коем случае не буду делать сечения у страдающих каменной болезнью, предоставив это людям, занимающимся этим делом.

В какой бы дом я не вошел, я войду туда для пользы больного, будучи далек от всего намеренного, неправедного и пагубного, особенно от любовных дел с женщинами и мужчинами, свободными и рабами.

Что бы при лечении – а также и без лечения – я не увидел или не услышал касательно жизни людской из того, что не следует когда-либо разглашать, я умолчу о том, считая подобные вещи тайной.

Мне, нерушимо выполняющему клятву, да будет дано счастье в жизни и в искусстве и слава у всех людей на вечные времена; преступающему же и дающему ложную клятву да будет обратное этому.

КЛЯТВА ЛІКАРЯ

Набувши професії лікаря та усвідомивши важливість обов'язків, що покладаються на мене, в присутності моїх учителів і колег урочисто клянусь:

усі знання, сили та вміння віддавати справі охорони і поліпшення здоров'я людини, лікуванню і запобіганню захворюванням, подавати медичну допомогу всім, хто її потребує;

незмінно керуватися у своїх діях і помислах принципами загальнолюдської моралі, бути безкорисливим і чуйним до хворих, визнавати свої помилки, гідно продовжувати благородні традиції світової медицини;

зберігати лікарську таємницю, не використовувати її на шкоду людині;

додержувати правил професійної етики, не приховувати правди, якщо це не зашкодить хворому;

постійно поглиблювати і вдосконалювати свої знання та вміння, у разі необхідності звертатися за допомогою до колег і самому ніколи їм у цьому не відмовляти, бути справедливим до колег;

власним прикладом сприяти вихованню фізично і морально здорового покоління, утверджувати високі ідеали милосердя, любові, злагоди і взаємоповаги між людьми.

Вірність цій Клятві присягаю пронести через усе своє життя.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Указом Президента України
від 15 червня 1992 року № 349

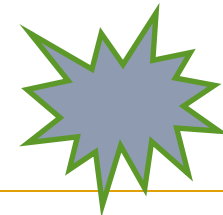
- Дотримуватися лікарської таємниці зобов'язані не тільки лікарі, фельдшери, медичні сестри, а й інші медичні та фармацевтичні працівники, при цьому лікарською таємницею є тільки ті відомості, які *стали відомі у зв'язку з виконанням професійних обов'язків*.
- Розголошення відомостей, що становлять лікарську таємницю, може статися навмисно або з необережності.

-
- У п.1 ч.1 ст. 69 КПК зазначено: не можуть бути допитані як свідки лікарі – з приводу того, що їм довірено або стало відомо при здійсненні професійної діяльності, якщо вони не звільнені від обов'язку зберігати професійну таємницю особою, що довірила їм ці відомості;- а у п.2 ч.1 ст. 51 ЦПК говориться:
 - не підлягають допиту як свідки **особи, які за законом зобов'язані зберігати в таємниці відомості**, що були довірені їм у зв'язку з їхнім службовим чи професійним становищем.

Відповідальність про розголошення лікарської таємниці

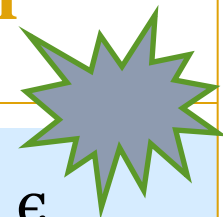

- В коментарях до ст. 145 Кримінального Кодексу України визначено відповідальність щодо - відповідним чином задокументованої інформації про факт звернення за медичною допомогою, медичний огляд та його результати, інтимне чи сімейне життя пацієнта, - особою, якій вона стала відома у зв'язку з виконанням професійних чи службових обов'язків, якщо таке діяння спричинило тяжкі наслідки (наприклад, самогубство, загострення захворювань в зв'язку з психо-емоційним перенапруженням, хвилюванням).

- Розголошення лікарської таємниці може бути вчинено будь-яким способом – **усно, письмово, по телефону** тощо, який (спосіб) юридичного значення не має.
- Розголошення лікарської таємниці містить склад злочину, якщо таке розголошення **спричинило тяжкі наслідки** – розірвання шлюбу, шкоду здоров'ю потерпілого тощо.
- Діяння утворює склад злочину при умисному розголошенні лікарської таємниці.
- Відповідальними за розголошення лікарської таємниці є лише медичні працівники, яким такі відомості стали відомими в зв'язку з виконанням винною особою своїх професійних обов'язків.

Канали розголошення медичної таємниці

- Одним з каналів розголошення медичної таємниці є **медичні документи** – амбулаторна картка, висновки рентгенологів, ендоскопістів, лаборантів, направлення на лікування, медичні картка стаціонарного хворого або виписки з неї.
- Усі співробітники лікувальних закладів несуть відповідальність за зберігання в таємниці відомостей, які містять офіційні медичні документи.
- Не треба вести професійні розмови в палатах, коридорах, холах та інших загальнодоступних приміщеннях лікувального закладу.

- Дуже важливо, щоб медичні відомості про хворих: анамнез або дані про перебіг і прогноз захворювання у конкретних хворих, про результати патологоанатомічних або будь-яких інших лабораторних та інструментальних діагностичних досліджень, операцій, маніпуляцій, реанімаційних заходів тощо не **виходили за межі медичного закладу, не "просочувались"** (часто в **перекрученому вигляді**) до сторонніх людей, до широкого загалу. Це є законодавчою нормою.
-
- Неприпустимо й поширення таких відомостей медичними працівниками у колі своєї сім'ї, друзів, знайомих, сусідів та ін.

Пацієнт

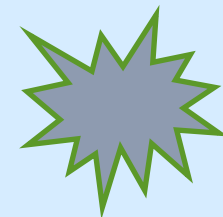
Медпрацівник

???

Медпрацівник

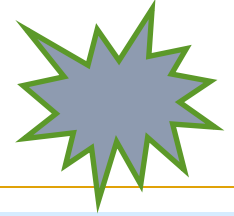
- Медицина має бути якомога плідним джерелом, що дає людині повну злагоду із самим собою та душевний спокій.
- Медичний працівник повинен виносити судження науково та психологічно, у відповідності із психікою пацієнта, з рівнем його життєлюбства, віку тощо.
- Як правило, він не сповіщатиме про фатальний діагноз тим, хто й не думав про нього, або тим, хто підозрює правду про свою хворобу, у кого передбачається летальний кінець.

- Лікар повинен формувати своє відношення до хворих, враховуючи всі психологічні й деонтологічні нюанси , пам'ятаючи, що **дозоване повідомлення про хворобу може сприяти** уникненню самотності, повернути гідність і ждати змогу здійснити переоцінку життя й прожитого і цілому.

МАГІЯ СЛОВА

- У взаємовідносинах лікаря та інших медичних працівників з пацієнтами воно відіграє виключно важливу роль, діє воістину магічно.
- Слово може мати надзвичайно велике психотерапевтичне значення. І слово може викликати тяжку **ятрогенію**.
- (“ Така молода і ... така хвора!”)
- “ Серце Ваше дряхле ”
- “ У Вас же вен немає!” -
- “А де ж вони?”.

Проблема повідомлення діагнозу невиліковному хворому

- В етичній і правовій літературі це питання асоціюється з таким феноменом, як **"неправда заради добра"**, маючи на увазі довго існуючу в нашій країні **практику приховання правильного діагнозу**, прогнозу й повідомлення у такому випадку хворому неправильної інформації, по суті, неправдивої, яка б вселяла пацієнтові надію на видужання. По суті, мова йде про **найважливішу проблему лікарсько-правової етики**, коли закон вимагає повного й всебічного правдивого інформування пацієнта про його хворобу, а гуманне, моральне відношення до хворого **передбачає** наявність у лікаря **дилеми** - назвати реальний діагноз і тим самим знизити впевненість в успіху лікування або назвати іншу, менш важку хворобу, але вселити хворому надію на видужання.

Право на правду...

- І справді, в практиці зустрічаються хворі (досить рідко), яким можна сміливо повідомити точний діагноз. Це переважно сміливі, вольові, врівноважені й помірковані люди. Відомості про свій фатальний кінець вони сприймають спокійно, зважено, оцінюють сенс прожитих років, будують найближчі свої плани. І ось потрібне лікарське вміння, як писав І. А. Касирський, зуміти **"не приголомшити" хворого непотрібною правдою про його стан.**
- Це вельми дискусійне й суперечливе питання. У більшості випадків така правдива інформація для хворих є згубною, глибоко ранить їхнє серце, створює ситуацію повного душевного дискомфорту і безвихідності становища.

Поміркуємо разом!!!

- Коли поранений на дуелі О. Пушкін питав у кожного зі своїх лікарів (а їх було п'ять), які його перспективи, то хірург і лейб - медик А. Арендт відповів, що **надій на видужання він не має**. А В. Даль, лікар і письменник, сказав, що справи важкі, але сподівання залишаються. І саме Даль прийняв останній подих Пушкіна, і йому поет заповів прострілений на дуелі сюртук, що зберігався у В. Даля як реліквія до самої його смерті.
- **Іноді лікарську таємницю необхідно зберігати і від самого хворого!!!**

Разючий приклад недоцільності повідомлення хворому певних подробиць його подальшого лікування

- Фатальний випадок з відомим актором Євгенієм Євстигнєєвим, ще до початку операції в одній із лондонських клінік.
- Є. Євстигнєєв хворів на **ішемічну хворобу серця із вираженою кардіальною недостатністю**.

- За правилами клініки, напередодні запланованого складного оперативного втручання пацієнтові в деталях описали хід операції із обов'язковим відключенням серця, акцентували увагу на можливих ускладненнях, аж до порушення його ритму й анексії мозку.

Обговорювалася й можливість трансплантації серця.

Формально англійські медики діяли за необхідним протоколом у разі такого виду лікування, але емоційна особистість, людина з вираженим типом творчого мислення, пацієнт відреагував несподіваною бурхливою вегетативною реакцією, його серце раптово зупинилося. Реанімаційні заходи виявилися невдалими — актор помер. Цей випадок ми наводимо, ґрунтуючись на повідомленні преси, бо медичний аналіз катастрофи у вітчизняній спеціальній літературі не наводився.

- **Три знаряддя є в лікаря:
слово,
рослини
й ніж.**

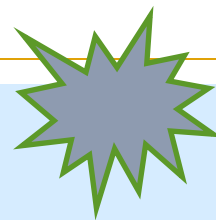
Постулат стародавньої іранської медицини

Медико-психологічна основа вчення про лікарську таємницю формулюється так:

- не повинні розголошуватися третій особі будь-які відомості, що стосуються хворого, без його згоди, якщо вони почерпнуті в ході професійного спілкування з хворим, а розголошення їх може негативно вплинути на хворого.
- Разом з тим, дізнавшись від хворого відомості, що містять небезпеку для суспільства, **необхідно** виконати свій громадянський обов'язок і **повідомити** про це відповідні організації.

Особливі підстави для інформування органів охорони здоров'я та міліції

- відомості про хворих на психічні, венеричні, інфекційні захворювання (наявність загрози для оточуючих);
-
- випадки кримінальних абортів;
-
- вбивства;
-
- самогубства;
-
- огнєпальні поранення;
-
- різні форми замаху на здоров'я та життя людини будь-якого віку

Пам'ятайте
про
АНАТОМІЮ НАДІЇ

- От первой звезды до последних трамваев...
- И тайны никто никогда не узнает...
- И дверь на замке - никого нету дома...
- Мы были когда-нибудь разве знакомы?..

ДЯКУЮ
ЗА УВАГУ !